

Miljölagstiftningen

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 58 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2000 om miljölagstiftningen och vissa övriga frågor. Utskottet avstyrker motionerna om miljölagstiftningen m.m. och hänvisar bl.a. till att Miljöbalkskommittén har i uppdrag att se över miljöbalken i flera viktiga avseenden.

I anslutning till behandlingen av ett antal motioner (s, m, v, kd, c, fp, mp) om miljöklassningen av vissa fordonsbränslen har utskottet anordnat en utfrågning med representanter för Naturvårdsverket och Oroboros AB. Utskottet föreslår i denna del ett tillkännagivande som i korthet innebär att regeringen bör se över miljöklassningen av bensin och dieselolja så att utvecklingen av alternativa bränslen inte missgynnas.

I betänkandet finns 9 reservationer och 4 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Utskottets överväganden	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Miljöbalkens mål, tillstånds- och hänsynsregler m.m.....	6
Skydd av områden, ersättningsregler m.m.....	10
Miljömålsarbetet, organisationsfrågor m.m.....	14
Vissa internationella frågor	16
Miljöklassning av drivmedel m.m.	17
Reservationer.....	21
1. Översyn av miljöbalken (punkt 5).....	21
2. Miljöbalken och äganderättsskyddet (punkt 7).....	22
3. Markägarens intressen och allemansrätten (punkt 8).....	22
4. Ersättning till markägare (punkt 11).....	23
5. Den administrativa hanteringen av vissa naturskyddsärenden (punkt 12).....	23
6. Samråd med markägare m.m. (punkt 13).....	24
7. Skärpning av strandskyddsbestämmelserna m.m. (punkt 15).....	24
8. Bestämmelser om bredbandskablar (punkt 18).....	25
9. En internationell konvention om fosfor (punkt 25)	25
Särskilda yttranden.....	27
1. Strandskydd (punkt 15)	27
2. Kommunala miljöledningssystem (punkt 19).....	27
3. Långsiktiga mål för miljövänliga bränslen (punkt 26).....	28
4. Miljövänliga bränslen m.m. (punkterna 26–28 och 31).....	28
Bilaga Förteckning över behandlade förslag	29
Motioner från allmänna motionstiden 2000.....	29

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Straffrättsligt ansvar för kommuner och län

Riksdagen avslår motion 2000/01:T208 yrkande 1.

2. Hänsynsreglernas tillämpning på jord- och skogsbruk

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ720 yrkande 1 och 2000/01: MJ764 yrkande 6.

3. Försiktighetsprincipen

Riksdagen avslår motion 2000/01: MJ827.

4. Biologisk mångfald i miljöbalkens hänsynsregler

Riksdagen avslår motion 2000/01: MJ837 yrkande 5.

5. Översyn av miljöbalken

Riksdagen avslår motionerna 2000/01: MJ717, 2000/01: MJ720 yrkande 3, 2000/01: MJ751, 2000/01: MJ764 yrkande 8 och 2000/01: MJ768.

Reservation 1 (m)

6. Återbetalning av prövningsavgift

Riksdagen avslår motion 2000/01: MJ802.

7. Miljöbalken och äganderättsskyddet

Riksdagen avslår motionerna 2000/01: MJ764 yrkande 5 och 2000/01: N385 yrkande 16.

Reservation 2 (m)

8. Markägarens intressen och allemansrätten

Riksdagen avslår motion 2000/01: MJ720 yrkande 2.

Reservation 3 (m)

9. Vissa undantag för vindkraftsanläggningar

Riksdagen avslår motion 2000/01: N265 yrkandena 2 och 3.

10. Översyn av vattendomar

Riksdagen avslår motion 2000/01: N327 yrkande 2.

11. Ersättning till markägare

Riksdagen avslår motionerna 2000/01: MJ711 yrkande 24 och 2000/01: MJ713 yrkande 2.

Reservation 4 (m, kd, c, fp)

12. Den administrativa hanteringen av vissa naturskyddsärenden

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ306 yrkande 5 och 2000/01: MJ735 yrkande 2.

Reservation 5 (m, c)

13. Samråd med markägare m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ711 yrkande 26 och 2000/01: MJ752.

Reservation 6 (m, kd, c)

14. Frivilliga naturvårdsavtal

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ713 yrkande 1.

15. Skärpning av strandskyddsbestämmelserna m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ729, 2000/01:MJ731 och 2000/01:MJ809.

Reservation 7 (mp)

16. Ändrad beslutsordning i strandskyddsärenden

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ833.

17. Regionala naturparker

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ823.

18. Bestämmelser om bredbandskablar

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ715.

Reservation 8 (kd)

19. Bidrag till kommunala miljöledningssystem

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ708.

20. Miljöpedagogiska centrum m.m.

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ718 yrkandena 1 och 2.

21. Decentralisering av vissa ärenden till kommunerna

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ790 och 2000/01:MJ821.

22. Myndighetsansvar för kvicksilveravvecklingen

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ750 yrkande 4.

23. Utgångspunkter för miljömålsarbetet

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ764 yrkandena 1 och 2.

24. Internationellt samarbete på miljöområdet

Riksdagen avslår motionerna 2000/01: MJ718 yrkande 3 och 2000/01: MJ764 yrkande 3.

25. En internationell konvention om fosfor

Riksdagen avslår motion 2000/01: MJ711 yrkande 41.

Reservation 9 (c, mp)

26. Långsiktiga mål för miljövänliga bränslen m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01: T231 yrkande 22, 2000/01: MJ830 yrkande 1 och 2000/01: MJ845 yrkandena 2 och 3.

27. Krav på drivmedelsförsäljare

Riksdagen avslår motionerna 2000/01: T231 yrkande 23 och 2000/01: MJ830 yrkande 2.

28. Ökad inblandning av etanol m.m. inom EU och nationellt

Riksdagen avslår motionerna 2000/01: MJ711 yrkande 31, 2000/01: MJ772, 2000/01: MJ810 samt 2000/01: MJ839 yrkandena 1 och 3.

29. Dispenser för pilotprojekt enligt mineraloljedirektivet

Riksdagen avslår motion 2000/01: Sk776 yrkande 3.

30. Översyn av miljöklassningen av vissa bränslen

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om en översyn av miljöklassningen av vissa bränslen. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2000/01: MJ714, 2000/01: MJ727, 2000/01: Sk776 yrkande 2 samt 2000/01: Sk1027 yrkande 2.

31. Miljöklassning av alkylatbensin

Riksdagen avslår motion 2000/01: MJ725.

Stockholm den 15 maj 2001

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Ulf Björklund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulf Björklund (kd), Sinikka Bohlin (s), Inge Carlsson (s), Kaj Larsson (s), Ingvar Eriksson (m), Alf Eriksson (s), Carl G Nilsson (m), Ann-Kristine Johansson (s), Kjell-Erik Karlsson (v), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Gudrun Lindvall (mp), Eskil Erlandsson (c), Harald Nordlund (fp), Michael Hagberg (s), Maggi Mikaelsson (v), Ester Lindstedt-Staaf (kd) och Anders G Högmark (m).

Utskottets överväganden

Ärendet och dess beredning

I anslutning till vissa motioner om miljöklassningen av drivmedel m.m. har utskottet anordnat en utfrågning med representanter för Naturvårdsverket och Oroboros AB. Oroboros AB är ett företag som tillverkar drivmedel och fin-kemikalier ur förnybara råvaror.

Regeringen har den 4 maj 2001 framlagt propositionen Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier. Utskottet planerar att påbörja behandlingen av propositionen under hösten 2001. I det betänkande som nu framläggs finns vissa hänvisningar till regeringens förslag i den mån propositionen innehåller sakinformation eller överväganden som utskottet ansett vara relevanta för behandlingen av de aktuella motionerna.

Miljöbalkens mål, tillstånds- och hänsynsregler m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner om ändring eller översyn av miljöbalken m.m. och hänvisar främst till det arbete som pågår i Miljöbalkskommittén. Huvuddelen av de frågor som tas upp i motionerna har särskilt understrukits i direktiven till kommittén.

Utskottets ställningstagande

Motion T208 (mp) yrkande 1 tar upp problemen med bristande genomslag på den kommunala och regionala nivån av vissa miljömål. I motiveringen berörs bl.a. koldioxidutsläppen och trafiken. När kommuner och län inte klarar av att följa lagstiftningen, så som skett i Stockholms stad och län, borde det enligt motionen leda till någon form av straffsanktion.

Utskottets kommentarer till motionen utgår från antagandet att motionärerna förordar någon form av straffrättsligt ansvar för kommuner och län när riksdagens beslut om allmänna miljömål eller miljökvalitetsmål inte fullföljs genom adekvata och verkningsfulla åtgärder på kommunal och regional nivå. Det framgår dock inte om ansvaret skulle gälla för juridiska personer eller fysiska personer (t.ex. enskilda kommunpolitiker) eller möjligen bådadera.

Det bör först understrykas att politiska mål och liknande beslut av riktlinjekaraktär inte kan användas för att ställa direkta rättsliga krav mot olika aktörer. Dessutom gäller inom straffrätten, av hänsyn främst till medborgarnas rättssäkerhet, en s.k. legalitetsprincip som innebär att en viss gärning (eller underlåtenhet) måste i lag definieras som ett brott för att någon skall kunna lagföras. Vidare finns en allmän princip i svensk rätt att endast fysiska personer, ej juridiska personer, kan fällas till ansvar för brott. Bestämmelserna om företagsbot kan möjligen ses som ett undantag från denna princip, men

dessa bestämmelser avser bara vissa, i lag definierade, brott i utövningen av näringsverksamhet.

Det finns givetvis andra – och enligt utskottets mening bättre – vägar än de rent straffrättsliga att säkerställa att miljö kvalitetsmålen ger mätbara effekter. Ett sätt är att bryta ned och konkretisera de allmänt hållna miljö kvalitetsmålen genom att t.ex. sätta gränser för föroreningsnivåer eller störningsnivåer i form av miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken. Ett överskridande av sådana normer har flera olika typer av rättsverkningar, och det åligger både myndigheter och kommuner att säkerställa att normerna uppfylls.

Även EG:s rättsakter på miljöområdet kan innefatta en förpliktelse att vidta verkningfulla åtgärder mot vissa miljöproblem. Förordningar med miljöbestämmelser är direkt gällande i medlemsländerna, och även direktiven är ibland så utformade att de har s.k. direkt effekt och skall genomföras enligt ordalydelsen.

Med det anförda avstyrker utskottet motion T208 yrkande 1 (mp).

Enligt motion MJ720 (m) yrkande 1 bör miljöbalken ändras så att ”den allmänna hänsynsregeln” samt stoppregeln och lokaliseringsregeln inte tillämpas på jord- och skogsbruk inom ramen för pågående markanvändning. Samma yrkande framförs i motion MJ764 (m) yrkande 6. I motion MJ827 (m) anfördes att försiktighetsprincipen bör omprövas. Enligt motionen bör man i fråga om ingripanden mot olika produkter på marknaden undvika överdrifter och förhastade slutsatser. Eventuella inskränkningar måste ha ett fullgott vetenskapligt underlag. Enligt motion MJ837 (kd) yrkande 5 bör värdet av den biologiska mångfalden ingå i miljöbalkens hänsynsregler.

Utskottet erinrar om att den s.k. stoppregeln i miljöbalken 2 kap. 9 och 10 §§ innebär förbud mot en verksamhet eller åtgärd som medför risk för att ett stort antal människor får sina levnadsförhållanden väsentligt försämrade eller miljön försämrats avsevärt. Om verksamheten eller åtgärden kan befaras försämra det allmänna hälsotillståndet är förbudet undantagslöst enligt miljöbalken. Inte ens regeringen får tillåta en sådan verksamhet. Utskottet anser det närmast vara en självklarhet att en regel som är avsedd att ge ett skydd mot mycket allvarliga miljö- och hälsoeffekter måste omfatta alla typer av verksamheter. Det bör dock tilläggas att det i praktiken torde vara utomordentligt sällsynt att ett lantbruksföretag har en sådan omfattning eller når upp till sådana skadenivåer att stoppregeln skulle bli tillämplig.

När det gäller lokaliseringsregeln enligt 2 kap. 4 § miljöbalken vill utskottet erinra om den allmänna skälighetsregeln i 2 kap. 7 § som innebär att de krav på hänsyn som ställs inte får vara orimliga. Detta torde utgöra ett skydd för den enskilde i näringsverksamheten. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna MJ720 (m) yrkande 1 och MJ764 (m) yrkande 6.

Synpunkterna i motion MJ827 (m) på försiktighetsprincipen enligt 2 kap. 3 § miljöbalken är närmast av den karaktären att de framstår som motivuttalanden till paragrafen. Sådana uttalanden bör endast göras i samband med lagstiftning. Utskottet hänvisar härvidlag till de utförliga författningskommentarerna i proposition 1997/98:45, bilaga 2 s. 14–19. En bärande princip i

paragrafen är att försiktighetsmått skall vidtas redan om det finns en risk för att skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön kan uppkomma. Motionen avstyrks.

Som framgår av utskottets betänkande 1997/98:JoU20 (s. 41) skall miljöbalken tillämpas så att de allmänna målen enligt 1 kap. 1 § uppfylls. Målbeskrivningen omfattar bl.a. skydd och vård av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av den biologiska mångfalden. Därmed är yrkandet i motion MJ837 (kd) yrkande 5 tillgodosett.

Ett antal motioner för fram mer allmän kritik mot miljöbalken i olika avseenden och innehåller bl.a. yrkanden om att lagstiftningen bör ses över. Det gäller t.ex. hänsynsreglerna, sanktionsavgifterna, prövnings- och tillsynsavgifterna, kravet på tillstånd för ändring av anläggningar, m.m. Sådana synpunkter framförs i motionerna MJ717 (m), MJ720 (m) yrkande 3, MJ751 (m), MJ764 (m) yrkande 8, MJ768 (m, kd, c, fp) och MJ802 (kd). I flera motioner anförs att miljöbalken borde granskas ur ett småföretagarperspektiv och att systemet med höga sanktionsavgifter i vissa fall fått orimliga effekter. Enligt motionerna MJ764 (m) yrkande 5 och N385 (m) yrkande 16 strider miljöbalken mot grundlagen när det gäller skyddet för äganderätten, och balken måste omarbetas i detta avseende.

Utskottet vill i anslutning till dessa motioner främst hänvisa till att Miljöbalkskommittén nu genomför en omfattande översyn av miljöbalken. Enligt direktiven (1999:109) skall särskilt intresse ägnas åt sanktionssystemet, hänsynsreglerna, prövningsordningen och avgiftssystemet, dvs. i huvudsak de frågor som tas upp i de angivna motionerna. Kommittén skall i ett mer samlat betänkande senast den 1 juli 2002 lägga fram de förslag till mer omfattande lagändringar som uppdraget kan medföra. Kommittén skall i ett slutbetänkande senast den 31 december 2003 redovisa en fullständigare bild av hur miljöbalken fått genomslag i den praktiska tillämpningen m.m. Enligt utskottets bedömning innebär detta att de aktuella motionerna i alla väsentliga avseenden kommer att få en närmare belysning av Miljöbalkskommittén. Det finns därför ingen anledning att nu föregripa det fortsatta utredningsarbetet genom någon form av uttalande från riksdagens sida. Utskottet föreslår att motionerna MJ717 (m), MJ720 (m) yrkande 3, MJ751 (m), MJ764 (m) yrkande 8, MJ768 (m, kd, c, fp) och MJ802 (kd) lämnas utan vidare åtgärd med det anförda. I anslutning till motion MJ802, som avser återbetalning av prövningsavgift i vissa fall, vill utskottet dessutom erinra om att redan nuvarande bestämmelser ger möjlighet för t.ex. Miljödomstolen att i det enskilda fallet sätta ned eller efterskänka avgift. Närmare bestämmelser härom finns i 9 kap. 3 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Det bör också påpekas att tillståndskravet för ändring av verksamhet, som tas upp i motion MJ717, inte är absolut. Enligt 5 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd krävs ej tillstånd om ändringen är mindre och ej innebär att en olägenhet av betydelse för människors hälsa och miljön kan uppkomma.

När det gäller förhållandet mellan miljöbalkens ersättnings- och intrångsregler och regeringsformen erinrar utskottet om att riksdagen våren 1998 beslöt om ett tillkännagivande i enlighet med konstitutionsutskottets betänkande 1997/98:KU30 (rskr. 1997/98:280). I betänkandet anfördes bl.a. att det var otillfredsställande att ordalydelsen av regeringsformen 2 kap. 18 § var sådan att tolkningen kunde bli föremål för en sådan diskussion som förevarit. Det fanns därför enligt KU anledning att se över dess lydelse. Därefter har Författningsutredningen på regeringens uppdrag utrett vissa grundlagsfrågor, däribland regeringsformens egendomsskydd. Utredningen har nyligen framlagt ett betänkande, SOU 2001:19 Vissa grundlagsfrågor. I fråga om regeringsformens egendomsskydd har dock utredningen ej lyckats uppnå den eftersträlvade parlamentariska förankringen och avstår från att lägga fram konkreta förslag. Utskottet utgår från att regeringen nu överväger vilka åtgärder som behövs för att tillgodose riksdagens beslut. Därmed avstyrker utskottet motionerna MJ764 (m) yrkande 5 och N385 (m) yrkande 16.

Enligt motion MJ720 (m) yrkande 2 bör lagstiftningen ändras så att markägaren kan säga nej till kommersiellt utnyttjande av allemansrätten, utifrån äganderättens intresse. Utskottet hänvisar i denna fråga till den utförliga diskussionen i betänkande 1997/98:JoU20 (s. 70 f.) om allemansrättens reglering i miljöbalken. Vissa närliggande yrkanden om allemansrätten har nyligen behandlats i betänkande 2000/01:MJU3 (s. 34). Den verksamhet som avses i motionen omfattas normalt av bestämmelserna i 12 kap. 6 § miljöbalken om anmälan för samråd. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Enligt motion N265 (c) yrkandena 2 och 3 bör vindkraftsanläggningar befrias från miljötillsynsavgifter, och vindkraften bör ej omfattas av den obligatoriska miljöskadeförsäkringen.

Utskottet erinrar om att bestämmelserna om avgifter för prövning och tillsyn m.m. är beroende av miljöbalkens definitioner av miljöfarlig verksamhet. Närmare bestämmelser om benämning m.m. av miljöfarlig verksamhet som skall tillståndsprövas eller anmälas finns i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Bestämmelser om avgifter finns i förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. Enligt utskottets mening finns det inga bärande skäl att särbehandla vindkraftsanläggningar i de avseenden som motionärerna anger. Utskottet avstyrker motion N265 (c) yrkandena 2 och 3.

Motion N327 (c) yrkande 2 är tillgodosedd genom att regeringen i mars 2001 gett Miljöbalkskommittén i uppdrag att gå igenom alla vattendomar som kan ha betydelse för risken för översvämningar.

Skydd av områden, ersättningsregler m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner om utvidgning av strandskyddet och om vissa ersättningsfrågor i samband med inrättande av naturskyddsområden m.m. Regeringen har nyligen gett Naturvårdsverket i uppdrag att göra en kartläggning av tillämpningen av strandskyddsbestämmelserna.

Utskottets ställningstagande

Enligt motion MJ711 (c) yrkandena 24 och 26 bör markägare ges skäligen ersättning vid bildande av olika typer av reservat. Det är viktigt att samråd sker mellan myndigheter och markägare vid inventering av markområden. Liknande synpunkter på behovet av samråd framförs i motion MJ752 (m). I motion MJ735 (c) yrkande 2 anförs att det måste finnas beredskap hos berörda myndigheter att lösa uppkomna ersättningsanspråk utan dröjsmål. I motion MJ306 (m) yrkande 5 anförs att den administrativa hanteringen av ärenden om s.k. nyckelbiotoper bör bli mer flexibel och rättssäker. I motion MJ713 (c) förordas frivilliga avtal som alternativ till miljöbalkens regler om områdesskydd (yrkande 1). Enligt yrkande 2 i motionen bör markägare ges skäligen ersättning vid olika typer av ingrepp.

Utskottet har relativt nyligen behandlat vissa ersättningsfrågor, främst med inriktning på skogsbruket, i betänkande 2000/01:MJU5. De nu aktuella motionerna innehåller ganska allmänt formulerade krav på att ersättningen till markägare vid ingripanden av det allmänna skall vara skäligen. Som utskottet tidigare påpekat innebär den rättsliga regleringen i miljöbalken att fastighetsägaren har rätt till ersättning för vissa typer av ingripanden om beslutet innebär att mark tas i anspråk eller pågående markanvändning inom berörd del av en fastighet avsevärt försvåras. Närmare bestämmelser finns i 31 kap. miljöbalken. Enligt de bestämmelser som gällde före miljöbalken betalades ersättning för hela den skada som en fastighetsägare lider när den s.k. kvalifikationsgränsen var överskriden. I miljöbalken 31 kap. 6 § har efter förebild i plan- och bygglagen införts en bestämmelse som innebär att ersättningen skall minskas med ett belopp som motsvarar vad fastighetsägaren är skyldig att tåla utan ersättning. De nu aktuella motionerna om nivå på ersättningen m.m. torde inte kunna fullt ut tillgodoses på annat sätt än genom ändring av berörd lagstiftning. Utskottet är inte berett att ta något initiativ i den riktningen och avstyrker motionerna MJ711 (c) yrkande 24 och MJ713 (c) yrkande 2.

Det finns enligt utskottets bedömning ganska klara förvaltningsrättsliga bestämmelser om samråd i åtminstone de fall som avses i motion MJ752 (m). Enligt förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skall kommun eller länsstyrelse ge ägare och innehavare av särskild rätt till mark tillfälle att avge yttrande innan beslut fattas om olika former av områ-

desskydd enligt miljöbalken. Tiden får ej sättas kortare än en månad. Utskottet gör i övrigt den allmänna bedömningen att det givetvis är angeläget att myndigheterna informerar och samråder med berörda markägare i all verksamhet som kan leda till beslut om restriktioner i brukandet av marken. Med det anförda bör motionerna MJ711 (c) yrkande 26 och MJ752 (m) anses i huvudsak tillgodosedda.

Utskottet har ingen annan mening än den som framförs i MJ306 (m) yrkande 5, nämligen att den administrativa hanteringen i fråga om nyckelbiotoper bör vara flexibel och tillgodose rättssäkerhetens krav. En enkel, snabb och rättssäker handläggning bör givetvis eftersträvas i alla typer av förvaltningsärenden. Det kan tilläggas att länsstyrelserna i statsbudgeten för år 2001 erhöll vissa resursförstärkningar för arbetet med skyddsvärda områden (se 2000/01:MJU1 s. 19). Motionsyrkandet föranleder i övrigt inget uttalande från utskottets sida. Utskottet gör samma bedömning i anslutning till motion MJ735 (c) yrkande 2. Utskottet har givetvis ingen annan mening än motionärerna, nämligen att berörda myndigheter bör ha en beredskap att reglera uppkomna ersättningsanspråk utan dröjsmål.

I anslutning till motion MJ713 (c) yrkande 1 vill utskottet framhålla att det råder stor politisk enighet om att frivilliga avtal med markägare som alternativ till offentlighetsrättsliga ingripanden enligt miljöbalken är en mycket viktig del i bevarandearbetet. Över huvud taget bygger svensk naturvård i stor utsträckning på frivilliga insatser och på avtal mellan markägare och statliga myndigheter. Syftet med motionen kan således tillgodoses utan något särskilt uttalande från riksdagens sida.

Två motioner syftar till en skärpning av gällande bestämmelser om strandskydd, nämligen MJ729 (mp) och MJ731 (mp). Motion MJ729 tar främst upp problemen med bostadsbyggande alltför nära vattendrag som riskerar att översvämmas. Övriga motioner berör främst naturvårdsaspekterna och den enligt uppgift ökade dispensgivningen på bl.a. kommunal nivå när det gäller strandskyddet. Enligt motion MJ731 har från januari 1997 kommuner och länsstyrelser skickat in ca 10 500 dispenser till Naturvårdsverket. I endast 37 fall har verket överklagat. Det är enligt motionen nödvändigt att en översyn görs om inte alltför stränder skall privatiseras och ännu fler arter skall se sin livsmiljö förstöras. I motion MJ833 (s) föreslås att beslutsordningen för dispenser från strandskyddet ändras. Det är enligt motionen nödvändigt att centrala myndigheter, framför allt Naturvårdsverket, får ett större inflytande över besluten om dispenser och kan komma in tidigare i beslutsprocessen. I motion MJ809 (s) understryks att strandskyddet har stor betydelse för allemansrätten. Det är av stor vikt att strandskyddet inte urholkas. Åtgärder måste enligt motionen vidtas omgående för större restriktivitet vid dispensgivning. Det är också viktigt att få till stånd en samlad bild över hur utvecklingen ser ut längs landets stränder.

Utskottet får anföra följande. Enligt bestämmelser i 7 kap. miljöbalken omfattar strandskyddet normalt land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen. Området får av regeringen eller den myndighet som regeringen

bestämmer utvidgas till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att tillgodose något av strandskyddets syften. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får förordna att ett strandområde som uppenbart saknar betydelse för att tillgodose strandskyddets syften inte skall vara omfattat av strandskydd. Om det finns särskilda skäl får motsvarande beslut fattas beträffande strandskyddsområde som avses ingå i en detaljplan eller omfattas av områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (1987:10).

Dispens i enskilda fall från strandskyddsbestämmelserna kan lämnas enligt 7 kap. 18 § miljöbalken av länsstyrelsen, om det finns särskilda skäl. Enligt 31 § kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer förordna att en kommun i stället för länsstyrelsen skall ha denna befogenhet. I förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges att länsstyrelsen får delegera rätten att besluta om dispenser till kommunen. Ett sådant förordnande får dock inte avse byggande av försvarsanläggning eller allmän väg.

Utskottet vill i fråga om förutsättningarna för enskilda dispenser främst hänvisa till de utförliga motivuttalandena till 7 kap. 18 § miljöbalken (prop. 1997/98:45 del 2 s. 88 f.). Enligt utskottets mening ger dessa uttalanden uttryck för en restriktiv grundsyn i detta avseende. Regeringen framhåller bl.a. att de överväganden som gjordes i proposition 1993/94:229 om ett differentierat strandskydd inte tog tillräcklig hänsyn till behovet av att skydda friluftslivet och naturmiljön. Övervägandena i denna proposition skall därför inte tjäna till ledning vid prövning av dispenser enligt miljöbalken. Det framhålls vidare att områdets betydelse inte bara i dag utan även i framtiden skall bedömas. Om ett strandskyddsområde är av särskild betydelse för naturvärden eller friluftslivet bör normalt aldrig dispens medges. Även omgivningen är av intresse. Finns det i närheten endast ett fåtal andra strandområden som är tillgängliga för allmänheten bör inte dispens medges. Stor vikt bör även läggas vid de hushållningsbestämmelser som finns i 4 kap. miljöbalken.

Utskottet har emellertid noterat att det på senare tid i olika sammanhang ifrågasatts om tillämpningen av dispensbestämmelsen i miljöbalken står i överensstämmelse med de motivuttalanden som gjorts. Bland annat med anledning härav har regeringen den 26 april 2001 beslutat om ett uppdrag till Naturvårdsverket om kartläggning av strandskyddsbestämmelserna. I uppdraget ingår bl.a. att undersöka i vilken utsträckning länsstyrelserna delegerat beslutsbefogenheter och tillsynsansvar till kommunerna, hur länsstyrelserna tillämpat bestämmelserna om utvidgning respektive undantag från strandskyddsbestämmelserna av vissa områden samt hur länsstyrelser och kommuner tillämpat bestämmelserna i 7 kap. miljöbalken om dispensärenden, komplementbyggnader samt tillsynen.

I avvaktan på resultatet av denna kartläggning föreslår utskottet att motionerna MJ729 (mp), MJ731 (mp), MJ809 (s) och MJ833 (s) nu lämnas utan vidare åtgärd. I anslutning främst till motion MJ729 vill utskottet tillägga att de aspekter på byggande av bostäder nära översvämningshotade vattendrag som tas upp i motionen i princip ej beaktas i miljöbalken utan i plan- och

bygglagen. Enligt 2 kap. 3 § PBL skall bebyggelse lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till jord-, berg- och vattenförhållandena. Utskottet utgår från att t.ex. risken för översvämningar beaktas i bygglovsprövningen enligt PBL.

I motion MJ823 (s) anförs att skyddsformen regionala naturparker förekommer i stor utsträckning i ett antal europeiska länder. Ofta täcker parkerna stora arealer och omfattar inte bara skog och jordbruksmark utan även tätorter. Motionärerna anser att flera områden i Sverige, bl.a. i skärgården och på Gotland, skulle kunna ingå i en regional naturpark. Det behövs en acceptans och någon form av insyn och stöd från statligt håll för att skyddsformen skall kunna utvecklas i vårt land.

Utskottet erinrar om att Miljöbalksutredningen hade som mål att det inte skulle finnas fler skyddsformer i miljöbalken än som motiveras av skyddsbehovet. Denna bedömning har delats av regeringen och riksdagen. Utskottet är för närvarande inte berett att föreslå att det inrättas fler skyddsformer än de som anges i miljöbalken. Det bör tilläggas att motionärernas synpunkter delvis ligger i linje med regeringens överväganden i budgetpropositionen för år 2001 om förnyelse av naturvårdspolitiken (se utg.omr. 20 s. 14 och 26). Enligt regeringen bör nya decentraliserade förvaltningsmodeller prövas i syfte att skapa folklig förankring och medborgerligt engagemang i naturvårdspolitiken. I fråga om reservatsbildningen anförs att arbetet i första hand bör inriktas mot större naturskogsområden, sammansatta ekosystem och koncentrerade insatser mot områden med särskilda ekologiska skyddsvärden. Utskottet anser att motionärernas synpunkter bör beaktas inom ramen för dessa överväganden och föreslår att motion MJ823 (s) lämnas utan vidare åtgärd.

Enligt motion MJ715 (kd) bör gällande regler för nedgrävning av bredbandskablar ses över utifrån miljöhänsyn.

Utskottet erinrar om att bestämmelser om televerksamhet och kabeldragning finns i bl.a. telelagen (1993:597) och i ledningsrättslagen (1973:1144). Enligt ledningsrättslagen får ledningsrätt för kabeldragning ej upplåtas om ändamålet lämpligen bör tillgodoses på annat sätt eller olägenheterna från allmän eller enskild synpunkt överväger fördelarna. Gäller naturvårdsföreskrifter eller andra särskilda bestämmelser i övrigt för marks bebyggande eller användning skall ledningsrätt upplåtas så att syftet med bestämmelserna inte motverkas. Utskottet vill särskilt framhålla att det är en bärande princip i miljöbalken att balkens materiella krav skall vara miniminivå även när verksamheten regleras i annan lagstiftning (se bl.a. prop. 1997/98:90 s. 147 f.). I den verksamhet som motionärerna tar upp gäller således att verksamhetsutövaren är skyldig att iaktta t.ex. de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken. Utskottet föreslår med det anförda att motion MJ715 (kd) lämnas utan vidare åtgärd.

Miljömålsarbetet, organisationsfrågor m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner om ansvarsfördelningen mellan enskilda, organisationer, kommuner m.fl. i miljöarbetet. Som framgår av utskottets uttalanden råder stor enighet om att ett brett deltagande från samhällets alla aktörer är en viktig förutsättning för ett framgångsrikt miljöarbete.

Utskottets ställningstagande

I motion MJ764 (m) anförs i fråga om miljömålsarbetet att tidsmålet är svårt att uppnå och att målarbetet tyder på en betydande naivitet (yrkande 1). Motionen är således ganska allmänt hållen och innehåller inga preciserade motförslag till de mål och riktlinjer som tidigare godkänkts av riksdagen i detta avseende. I övrigt utgår utskottet från att det kommer att finnas anledning att närmare överväga dessa frågor när utskottet behandlar den nyligen framlagda propositionen om svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier (prop. 2000/01:130). Utskottet avstyrker motionsyrkandet i avvaktan på denna behandling.

Enligt motion MJ708 (kd) bör kommunerna ges möjlighet till statliga stimulansåtgärder för att införa miljöledningssystem. I motion MJ718 (kd) förordas att arenor skapas där företag, skolor och även enskilda kan ta del av den utveckling som pågår på miljöområdet. Regeringen bör verka för att miljöpedagogiska centrum inrättas i kommunerna (yrkandena 1 och 2).

Utskottet kan i huvudsak instämma i det allmänna syftet med dessa motioner. Kommunernas roll och ansvar i miljöarbetet diskuteras utförligt av Miljömålskommittén (SOU 2000:52 s. 831 f.). Många kommuner arbetar i dag med att införa miljöledningssystem. Detta sker ofta i samarbete mellan kommunerna inbördes eller med regionala och centrala myndigheter eller landsting. Frågan berörs också i den nyligen framlagda propositionen Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier under rubriken Det nya miljöarbetet (prop. 2000/01:130 s. 17 f.). Frågan om statliga bidrag för denna verksamhet är i första hand en resurs- och budgetfråga, och utskottet är inte berett att tillstyrka motion MJ708 (kd) i detta sammanhang.

I anslutning till motion MJ718 (kd) vill utskottet framhålla att det i många olika sammanhang har understrukits att ett brett deltagande från samhällets alla aktörer är en förutsättning för ett framgångsrikt miljöarbete. Det råder allmän enighet om att miljöhänsyn och resurshushållning måste integreras i beslutsfattandet inom alla verksamheter och sektorer i samhället. Detta kräver ett vidgat perspektiv där såväl ekologiska som ekonomiska och sociala aspekter integreras i beslutsprocesser inom myndigheter, företag och organisationer. Regeringen avser att fortsätta den dialog med näringslivet och övriga aktörer som påbörjats för att det breda ansvarstagande som behövs skall komma till stånd. Vidare bör nämnas att Miljöårsberedningen nyligen

avgett ett betänkande om dialog och samverkan för hållbar utveckling (SOU 2001:20). Diskussionen i detta ämne torde återupptas i samband med utskottets behandling av propositionen om de svenska miljömålen. Med det anförda föreslår utskottet att motion MJ718 (kd) yrkandena 1 och 2 lämnas utan vidare åtgärd.

Vad utskottet anført ovan är också ägnat att tillgodose motion MJ764 (m) yrkande 2 om utgångspunkter för det fortsatta miljöarbetet. Enligt motionärerna bör man fullt ut använda marknadskrafterna och de marknadsekonomiska verktygen samt enskilda människors engagemang. Enligt utskottets mening ligger dessa synpunkter väl i linje med de uttalanden m.m. som redovisats. Motionen kan tillgodoses utan något särskilt uttalande från riksdagens sida.

Mer preciserade förslag om ansvarsfördelning m.m. läggs fram i motionerna MJ750 (v) yrkande 4, MJ790 (fp) och MJ821 (s). Enligt den förstnämnda motionen behövs det en förenklad och klarare myndighetsutövning när det gäller avvecklingen av kvicksilver. I motion MJ790 anføres att ett antal ärenden borde delegeras till den kommunala nivån, t.ex. inrättande av skoterleder, vandringsleder, beslut om strandskydd m.m.

Utskottet erinrar om att det av regeringen beslutade uppdraget avseende avveckling av kvicksilver omfattar två huvudansvariga myndigheter, nämligen Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen. I proposition 2000/01:65 En kemikaliestrategi för giftfri miljö berörs även vissa myndighetsfrågor (prop. s. 59). Det framgår att Kemikalieutredningen redovisat ett tilläggsuppdrag om ansvarsfördelningen mellan centrala, regionala och lokala myndigheter (SOU 2001:4). Förslag framförs bl.a. om en förstärkning av Kemikalieinspektionen, och regeringen avser att återkomma i frågan. I avvaktan på de fortsatta övervägandena i denna fråga föreslår utskottet att riksdagen avslår motion MJ750 (v) yrkande 4.

I anslutning till motion MJ790 erinrar utskottet om att kommunerna enligt miljöbalken har befogenhet att fatta beslut på åtskilliga områden, antingen med stöd av direkta bestämmelser i balken eller på grund av att en tillsynsmyndighet i särskild ordning beslutat överlåta tillsynsansvaret på en kommun. Närmare bestämmelser härom finns bl.a. i 7 kap. miljöbalken och i förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. När det gäller inrättande av skoterleder ankommer det på länsstyrelsen att besluta om allmän skoterled inom vissa fjällområden, vilka anges i 1 § andra stycket terrängkörningslagen (1975:1313). Inom övriga områden har både länsstyrelsen och kommunen beslutanderätt. Vad gäller vandringsleder finns det såvitt utskottet kan bedöma inga preciserade bestämmelser om själva inrättandet av sådana leder i berörd lagstiftning. Däremot kan kommunen enligt 7 kap. 6 § miljöbalken förplikta en fastighetsägare att tåla att det inrättas t.ex. vandringsleder inom ett naturreservat. Med det anförda avstyrks motion MJ790 (fp). Som framgår av redovisningen ingår huvuddelen av de frågor som anges i motionen redan i kommunernas kompetensområde.

Möjligheten att överlåta tillsynsansvar till kommunen omfattar även vissa miljöfarliga verksamheter. Med hänvisning härtill avstyrks även motion MJ821 (s).

Vissa internationella frågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner om bl.a. ett utökat internationellt samarbete på miljöområdet. Enligt utskottets mening råder det inte några delade meningar om att det internationella samarbetet på miljöområdet är av mycket stor betydelse.

Utskottets ställningstagande

I två motioner understryks, i tämligen allmänna ordalag, betydelsen av det internationella samarbetet på miljöområdet. Regeringen bör enligt motion MJ718 (kd) yrkande 3 verka för ett offensivt och utökat internationellt samarbete. Liknande synpunkter framförs i motion MJ764 (m) yrkande 3.

Utskottet har ingen annan mening än motionärerna i detta avseende. Det har i många olika sammanhang understrukits att ett framgångsrikt miljöarbete är i hög grad beroende av det internationella samarbetet, både inom EU och i globala sammanhang. Samspelet mellan det nationella och internationella miljöarbetet berörs även i proposition 2000/01:130 om svenska miljömål (s. 28 f.). Motionerna bör kunna tillgodoses utan någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Enligt motion MJ711 (c) yrkande 41 bör regeringen ta initiativ till en internationell fosforkonvention. Utskottet hänvisar i denna fråga till den positiva bedömningen som gjordes i utskottets betänkande 1999/2000:MJU7 s. 29. Utskottet instämde till stora delar i den bedömning som gjordes i den då aktuella centermotionen MJ718 om att fosfor i internationella sammanhang borde uppmärksammas som en kritisk resurs. Vidare bör uppmärksammas att de internationella konventionerna rörande skyddet av Östersjön och västerhavet även omfattar fosforutsläppen. I EU:s strategier för hållbar utveckling ingår hushållning med bl.a. fosfor som en viktig del. Utskottet har för närvarande svårt att bedöma om en internationell konvention som enbart inriktas på fosfor är den mest ändamålsenliga metoden att driva arbetet vidare. Denna bedömning bör främst göras av regeringen. Utskottet avstyrker motionsyrkandet.

Miljöklassning av drivmedel m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår med anledning av motioner (m, v, fp, mp) ett tillkännagivande att regeringen utan dröjsmål ser över gällande bestämmelser om miljöklassningen av vissa drivmedel. Kriterierna för miljöklassning bör enligt utskottet utformas så att de ej missgynnar mer miljövänliga bränslen. Övriga motioner avstyrks med hänvisning bl.a. till regeringens arbete med att utarbeta en strategi för utveckling och introduktion av alternativa bränslen på kort och lång sikt.

Utskottets ställningstagande

Flera motioner innehåller yrkanden om den allmänna inriktningen i svensk energi- och miljöpolitik när det gäller att utveckla alternativa bränslen och ny teknik. Vidare framförs yrkanden med inriktning på Auto/Oil-direktivet, miljöklassningen av bränslen och tillgängligheten av alternativa bränslen på bensinstationerna.

Enligt motion MJ845 (kd) yrkandena 2 och 3 behövs det långsiktiga målet för att utveckla nya bränslen och ny teknik. Det är viktigt att det ställs krav på biltillverkarna för att minska bränsleförbrukningen och de skadliga utsläppen från fordon. De miljövänliga alternativen bör premieras. Enligt motion T231 (c) yrkande 22 bör ett tioårsprogram utarbetas för att introducera miljöriktiga bränslen. Programmet bör systematiskt introducera alternativa bränslen på den svenska marknaden, och Sverige bör driva på frågan på EU-nivå. Målet bör vara att på 10 år halvera användningen av fossila bränslen. Yrkande 23 i samma motion går ut på att det bör slås fast tydliga krav på drivmedelsförsäljare att tillhandahålla biodrivmedel på samtliga större försäljningsställen till år 2005. I motion MJ830 (v, c, fp) förordas att minst 10 % av de fordon som nytillverkas i Sverige skall vara nollemissionsfordon som drivs med förnybart bränsle senast år 2005. Biobränslen skall tillhandahållas på bensinmackor senast samma år. I motion MJ772 (m) efterlyses nya regler för försäljning av etanol och andra förnybara bränslen. I motion Sk1027 (m) yrkande 2 yrkas att miljöklassningen av diesel utreds och justeras så att inte de alternativa drivmedlen stängs ute. Liknande yrkanden framförs i motionerna MJ714 (mp), MJ727 (fp) och Sk776 (v) yrkande 2. I den sistnämnda motionen understryks att miljöklassningen har fokuserat på tekniska egenskaper i stället för de egenskaper och parametrar som har betydelse från miljösynpunkt. Enligt yrkande 3 i motion Sk776 behövs det en tydlig policy för pilotprojektdispenser för förnybara drivmedel. Företag som satsar på teknikutveckling och pilotprojekt bör i god tid kunna bedöma om deras projekt har förutsättningar att få dispens (dvs. skattebefrielse eller skattenedsättning) enligt bestämmelserna i det s.k. mineraloljedirektivet. Enligt motion MJ725 (c) bör miljöklass-

indelningen av alkylatbensin ändras så att detta drivmedel får ett erkännande från miljöskattesympunkt.

I motion MJ711 (c) yrkande 31 anförs att Sverige bör söka dispens från Auto/Oil-direktivet i de delar som rör inblandning av ersättningsbränslekomponenter. Motionärerna kritiserar främst den del av direktivet som förbjuder högre inblandning än 5 % etanol i drivmedel. Liknande synpunkter framförs i motion MJ839 (mp) yrkande 1. Det måste enligt motionen vara ett prioriterat område för Sverige att i EU i varje förhandlingssituation föra fram kravet på en förändring av direktivet. Enligt yrkande 3 i samma motion bör riksdagen t.ex. lagstifta om inblandning av 5 % etanol i bensin för att introducera bioalkoholer som fordonbränslen. Inom några år borde det vara möjligt att lansera en fossilfriare bensin med förslagsvis 10 % inblandning.

Utskottet vill inledningsvis hänvisa till att regeringen vidtagit och planerar att vidta åtgärder på ett flertal områden för att minska användningen av fossila bränslen och motverka problemen med föroreningar från transporter och drivmedel. Det framgår t.ex. av ett interpellationssvar av miljöministern den 25 januari 2001 att regeringen avser att utarbeta en strategi för utveckling och introduktion av alternativa bränslen på kort och lång sikt. Regeringen har ingått ett avtal om ett sexårigt samverkansprogram med bilindustrin om forskning och utveckling av miljövänligare bilar. I skattelagstiftningen underlättas introduktionen av el- och hybridbilar genom en femårig befrielse från fordonsskatt. Biogas är skattebefriat genom att Sverige erhållit ett s.k. 8.4-undantag från mineraloljedirektivet (direktiv 92/81/EEG). I en interpellationsdebatt den 24 april 2001 underströk miljöministern att det finns ett stort behov av forskning, utveckling och demonstration för att sänka kostnaderna för alternativa drivmedel och för att öka effektiviteten i tillverkningsprocesserna. Detta görs bl.a. inom ramen för det energipolitiska programmet. Målet är att före programperiodens slut år 2004 demonstrera etanolframställning från cellulosaråvara i pilotskala. Av interpellationssvaren framgår också att regeringen aktivt driver frågor om mer miljövänliga drivmedel inom EU – bl.a. inriktas arbetet på att nästa revidering av det s.k. Auto/Oil-direktivet (direktiv 98/70/EG) skall innebära möjligheter till högre inblandning av etanol i bensin, inom ramen för vad som är tekniskt acceptabelt. I proposition 2000/01:65 om en kemikaliestrategi för giftfri miljö anförs att regeringen inom EU kommer att verka för fortsatta förändringar av sammansättningen av bränslen. Regeringen avser att uppdra åt Naturvårdsverket att tillsammans med Kemikalieinspektionen och Energimyndigheten utreda frågan om förändringar av användningen och sammansättningen av petroleumbaserade bränslen i syfte att få fram underlag för fortsatt agerande inom EU och nationellt.

Det bör tilläggas att regeringen i vårpropositionen föreslår eller aviserar en rad åtgärder för att öka takten i den ekologiska omställningen. Bland annat anförs att omställningen av energisystemet intensifieras genom prioriterade satsningar på ny teknik, t.ex. i form av nya samverkansprogram med näringslivet avseende vindkraft för elproduktion och biogas för fordonsdrift (prop.

2000/01:100 s. 34). I avsnitt 7 Skattefrågor anförs att regeringen avser att till sommaren 2001 fastlägga en strategi för hur skattenedsättning för alternativa drivmedel, dvs. andra drivmedel än bensin och diesel, skall ske. Strategin skall bygga på i förväg särskilt uppställda kriterier, såsom att de aktuella projekten skall avse teknologisk utveckling och resultera i processer eller produkter som är miljövänliga alternativ till konventionella drivmedel (a. prop. s. 142).

I proposition 2000/01:130 Svenska miljömål – delmål och åtgärdsstrategier redovisar regeringen vissa överväganden som är av intresse även i detta sammanhang. Det gäller t.ex. förslagen om delmål för miljö kvalitetsmålet Frisk luft (s. 38 f.) och Bara naturlig försurning (s. 48 f.). En strategi för effektivare energianvändning och transporter redovisas på s. 198 f.

Utskottet instämmer till stora delar i de allmänna synpunkter som framförs i motionerna MJ845 (kd) yrkandena 2 och 3, T231 (c) yrkande 22 samt MJ830 (v, c, fp) yrkande 1 om det angelägna i att mer miljövänliga bränslen kan introduceras i Sverige. Motionerna bör dock i huvudsak anses tillgodosedda genom utskottets redovisning ovan. När det gäller yrkandena om distribution och tillgänglighet av alternativa bränslen vill utskottet nämna att drivmedel som t.ex. etanol, biogas och rapsmetylester är tillgängliga på ett stort antal bensinstationer, i några fall med ganska jämn spridning över hela landet. Om riksdagen genom t.ex. lagstiftning skulle ålägga de berörda företagen att tillhandahålla biobränslen på ett antal försäljningsställen i landet måste det enligt utskottets mening också innebära att riksdagen ger anvisningar om vilken typ av biobränslen som skall finnas tillgänglig och i vilken utsträckning detta skall ske. För närvarande saknas tillräckligt underlag för sådana ställningstaganden. Utskottet hänvisar härvidlag till vad som anförts ovan om regeringens arbete med en strategi för alternativa bränslen.

Därmed avstyrks motionerna T231 (c) yrkande 23 och MJ830 (v, c, fp) yrkande 2.

I anslutning till motionerna om förändringar av eller dispens från Auto/Oil-direktivets bestämmelser om etanolinblandning m.m. hänvisar utskottet till redovisningen ovan och avstyrker motionerna MJ711 (c) yrkande 31, MJ772 (m), MJ810 (s) och MJ839 (mp) yrkandena 1 och 3. Såvitt utskottet kan bedöma ger direktivet ingen möjlighet till dispens från de bestämmelser som nu är aktuella, utan frågan får föras framåt genom att regeringen verkar för förändringar i direktivet.

Enligt mineraloljedirektivet får medlemsstater i vissa fall tillämpa regler om skattebefrielse eller nedsatta skattesatser. Det finns två alternativa vägar att medge skattenedsättning. Det första alternativet är att använda sig av mineraloljedirektivets bestämmelser om pilotprojekt som återfinns i lagen om skatt på energi. Det andra är möjligheten till s.k. 8.4-undantag enligt samma EG-direktiv. Enligt vad utskottet erfarit har dessa bestämmelser utnyttjats i mycket liten utsträckning av Sverige. I vårpropositionen (prop. 2000/01:100 s. 142) anförs bl.a. att den fortsatta analysen får visa vilket förfarande som

kan anses vara mest lämpligt att använda för beviljandet av skattenedsättning för alternativa drivmedel.

Från Miljödepartementet har upplysts att man i Regeringskansliet har börjat utarbeta en strategi för beviljande av sådana s.k. pilotprojektdispenser. Därmed utgår utskottet från att syftet med motion Sk776 (v) yrkande 3 kan tillgodoses utan någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet tar avslutningsvis upp de motioner som berör gällande bestämmelser i bilagorna 1 och 2 till miljöbalken såvitt avser miljöklasser för bensin och dieselolja. I detta avseende har utskottet inhämtat uppgifter i samband med en utfrågning med representanter för Naturvårdsverket och Oroboros AB. Det kan konstateras att kravspecifikationerna för t.ex. dieselolja i olika miljöklasser innehåller ett antal krav som har en tydligt miljömässig relevans. Det har däremot ifrågasatts om vissa andra specifikationer har sådan relevans, t.ex. de som avser kokpunktsintervall och densitet. Utskottet föreslår att regeringen utan dröjsmål genomför en översyn av miljöklassningen av bensin och dieselolja och kriterierna för de olika miljöklasserna. Översynen bör inriktas på ett system som ej missgynnar utvecklingen av alternativa eller mer miljövänliga drivmedel. I den mån gällande bestämmelser inom EU motverkar en sådan utveckling förutsätter utskottet att regeringen verkar för en förändring av detta regelverk. Vad utskottet anfört bör riksdagen med anledning av motionerna MJ714 (mp), MJ727 (fp), Sk776 (v) yrkande 2 och Sk1027 (m) yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna.

Motion MJ725 (c) om miljöklassning av alkylatbensin får anses delvis tillgodosedd genom att detta drivmedel inordnats i en egen miljöklass enligt bilaga 1 till miljöbalken (SFS 1999:1325). När det gäller energibeskattningen av alkylatbensin hänvisar utskottet till redovisningen ovan angående den av regeringen aviserade strategin för skattenedsättning för alternativa drivmedel.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Översyn av miljöbalken (punkt 5)

av Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Catharina Elmsäter-Svärd (m) och Anders G Högmark (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2000/01:MJ717, 2000/01:MJ720 yrkande 3, 2000/01:MJ764 yrkande 8 och 2000/01:MJ768.

Ställningstagande

Som framgår av de aktuella motionerna (m, kd, c, fp) har miljöbalken förorsakat en hel del problem i den praktiska tillämpningen. Särskilt när det gäller lantbruksföretag och vissa andra företagstyper har regelverket fått effekter som knappast torde ha varit avsedda. Ett exempel (som närmare utvecklas i den moderata motionen MJ717) är att fiskodlingar och andra mindre företag drabbats av en omfattande byråkrati i samband med tillståndsprövningen eller i samband med ändringar av den tillståndsprövade anläggningen. När det gäller systemet med tillsynsavgifter kan konstateras att ett grundläggande syfte med miljöbalken, dvs. samordningen av olika regelverk, har förfelats i viktiga avseenden. Detta utvecklas närmare i den borgerliga fyrpartimotionen MJ768. Det kan t.ex. förekomma att ett jordbruksföretag får betala tillsynsavgifter enligt såväl miljöbalken som djurskyddslagen och livsmedelslagen. I de moderata motionerna MJ751 och MJ764 tas främst problemen med höga sanktionsavgifter upp. Vi delar motionärernas uppfattning att systemet med miljöstraffavgifter i vissa fall fått effekter som måste betecknas som orimliga. Ett aktuellt exempel är fallet med en lantbrukare som drabbades av att ladugården brann ned och därefter byggde upp en ny modern anläggning som tillgodoser alla byggnads- och djurskyddskrav. I detta fall utdömdes en sanktionsavgift på 150 000 kr enbart på grund av att vissa ansökningshandlingar inlämnades för sent. Vi anser att regeringen måste vidta kraftfulla och skyndsamma åtgärder för att åstadkomma ändringar i miljöbalken i de avseenden som motionärerna tar upp. Miljöbalken måste bl.a. granskas i ett företagarperspektiv. Det bör ankomma på regeringen att bedöma huruvida ändringarna skall åstadkommas genom tilläggsdirektiv till Miljöbalkskommittén eller i annan ordning. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. Miljöbalken och äganderättsskyddet (punkt 7)

av Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Catharina Elmsäter-Svärd (m) och Anders G Högmark (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 7 borde ha följande lydelse:

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:MJ764 yrkande 5 och 2000/01:N385 yrkande 16.

Ställningstagande

Som anförs i motion MJ764 (m) är det privata ägandet en viktig hörnsten i det demokratiska systemet. Därför krävs ett starkare juridiskt skydd för detta ägande. I samband med miljöbalksarbetet var frågan om det grundlagsfästa skyddet för äganderätten aktuell. Trots att Lagrådet påtalade att förslaget till miljöbalk kunde framstå som oförenligt med regeringsformens grundlagskydd antog riksdagens majoritet förslaget i denna del. Detta är inte en acceptabel ordning. Konflikten mellan äganderättsskyddet och miljöbalken berör i stor utsträckning de areella näringarna, med ett urholkat äganderättsskydd som följd. Till detta kommer att tillämpningen av de allmänna hänsynsreglerna kan medföra intrång i pågående markanvändning utan att rätt till ersättning föreligger. Mot angivna bakgrund instämmer vi i yrkandena i motionerna MJ764 (m) och N385 (m) att miljöbalken måste omarbetas så att det står fullständigt klart att den ej strider mot grundlagens bestämmelser om äganderätten. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Markägarens intressen och allemansrätten (punkt 8)

av Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Catharina Elmsäter-Svärd (m) och Anders G Högmark (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse:

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 3. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:MJ720 yrkande 2.

Ställningstagande

Som anförs i motion MJ720 (m) leder miljöbalken till problem från äganderättssynpunkt – inte bara i samband med offentligrättsliga ingripanden utan också vid utövning av allemansrätten. Det är en stor brist i lagstiftningen att den inte anger några klara gränser för utövandet av allemansrätten, inte ens när det gäller anordnande av kommersiell eller liknande verksamhet på annans mark. Enligt vår mening är lagen orimlig i detta avseende. Den innebär att länsstyrelsen skall pröva verksamheten från natur- och miljösynpunkt, men markägaren har inte möjlighet att motsätta sig den aktuella verksamheten från

äganderättssynpunkt. Lagen måste ändras så att markägaren ges rätt att säga nej till verksamheten utifrån äganderättens intresse. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4. Ersättning till markägare (punkt 11)

av Ulf Björklund (kd), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Eskil Erlandsson (c), Harald Nordlund (fp), Ester Lindstedt-Staaf (kd) och Anders G Högmark (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 11 borde ha följande lydelse:

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 4. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:MJ711 yrkande 24 och 2000/01:MJ713 yrkande 2.

Ställningstagande

Som anförs i motionerna MJ711 (c) och MJ713 (c) måste markägare ges skälig ersättning för de miljöinsatser som görs och för de intrång som blir aktuella i samband med inrättandet av olika former av reservat. Detta kan ske genom ekonomisk kompensation eller genom att ersättningsmark erbjuds. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5. Den administrativa hanteringen av vissa naturskyddsärenden (punkt 12)

av Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Eskil Erlandsson (c) och Anders G Högmark (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 12 borde ha följande lydelse:

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 5. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:MJ306 yrkande 5 och 2000/01:MJ735 yrkande 2.

Ställningstagande

Som framgår av motionerna MJ306 (m) och MJ735 (c) finns det en hel del brister i den praktiska tillämpningen av bestämmelserna om inrättande av olika skyddsområden, t.ex. biotopskyddsområden i skogsmark. Myndigheterna måste i dessa ärenden förbättra sin information till och samråd med berörda markägare. Ofta leder myndighetsplaneringen till interimistiska avverkningförbud under långa väntetider i avvaktan på ärendets slutgiltiga prövning, med åtföljande intäktsbortfall. Den administrativa hanteringen i dessa ärenden måste bli mer flexibel och rättssäker. Åtgärder måste vidtas så att

ovissheten och väntetiderna för berörda markägare minskar. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

6. Samråd med markägare m.m. (punkt 13)

av Ulf Björklund (kd), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Eskil Erlandsson (c), Ester Lindstedt-Staaf (kd) och Anders G Högmark (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 13 borde ha följande lydelse:

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 6. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2000/01:MJ711 yrkande 26 och 2000/01:MJ752.

Ställningstagande

I motionerna MJ711 (c) och MJ752 (m) tas upp vissa problem i samband med inventeringar av markområden som avses ingå i Natura 2000 eller av annan anledning anses skyddsvärda. Ofta består de skyddsvärda områdena av mycket värdefull skog. När Skogsstyrelsen inventerar områdena är det av största vikt att kontakt tas med markägaren. Utan en öppen och bred dialog mellan myndigheter och markägare blir det svårt att uppnå förståelse för skyddsbehoven. Vi vill understryka värdet av dialog och samråd mellan myndigheter och markägare. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

7. Skärpning av strandskyddsbestämmelserna m.m. (punkt 15)

av Gudrun Lindvall (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 15 borde ha följande lydelse:

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 7. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:MJ729 och avslår motionerna 2000/01:MJ731 och 2000/01:MJ809.

Ställningstagande

Som framgår av motion MJ729 (mp) finns det en aspekt på byggande inom strandskyddsområde som inte beaktats i tillräcklig utsträckning. Under den gångna sommarens översvämningar i norra Sverige framgick det med stor tydlighet att alltför många hus byggts i så låga lägen att översvämningar kunde förväntas även vid en relativt blygsam höjning av vattenståndet i älvar och andra vattendrag. Uppenbarligen räcker inte dagens strandskydd till för att motverka denna typ av problem. Att översvämningarna kan antas påverkade av klimatförändringar och därmed blir allt vanligare i framtiden måste också tas med i beräkningen. En förändring av strandskyddet är naturligtvis mest angelägen vid de älvar där risken för översvämningar bedöms som

störst. Att komplettera 7 kap. 14 § miljöbalken med bestämmelser om minsta höjd för nybyggnation ovan normalvattenståndet skulle kunna vara en möjlig lösning. Detta bör regeringen se över, i enlighet med de synpunkter som framförs i motion MJ729. Översynen kan lämpligen göras i samband med den kartläggning av strandskyddet som Naturvårdsverket fått i uppdrag att utföra.

8. Bestämmelser om bredbandskablar (punkt 18)

av Ulf Björklund (kd) och Ester Lindstedt-Staaf (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 18 borde ha följande lydelse:

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 8. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:MJ715.

Ställningstagande

Den bredbandsutbyggnad som sker i Sverige kan komma att innebära stora möjligheter för många grupper i samhället. Men det är, som framhålls i motion MJ715 (kd), också viktigt att samhället har kontroll över det som grävs ner i våra marker. I gällande lagstiftning finns inga heltäckande regler om miljöprövning e.d. av bredbandskablar. Detta kan på sikt bli ett miljöproblem, särskilt om för miljön skadliga material används. En översyn och samordning av gällande regler för nedgrävning av bredbandskablar bör genomföras för att förhindra allvarliga skador på miljön. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

9. En internationell konvention om fosfor (punkt 25)

av Gudrun Lindvall (mp) och Eskil Erlandsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 25 borde ha följande lydelse:

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 9. Därmed bifaller riksdagen motion 2000/01:MJ711 yrkande 41.

Ställningstagande

I motion MJ711 (c) redovisas utförligt alla de skäl som talar för att fosfor måste uppmärksammas som en ändlig och icke förnybar resurs. I diskussionen om en långsiktigt hållbar utveckling intar hushållningen med fosfor en viktig roll. En fosforanvändning där fosfor förs med livsmedel till städerna och sedan går till spillo genom att den släpps ut med avloppsvattnet eller läggs på avfallsdeponi är inte uthållig. Fosforflödet måste slutas och fosfor återföras till odlingsmarken. Ett absolut villkor för uthållighet är dock att återföringen kan ske på ett sådant sätt att man inte irreversibelt skadar åkermarken med metaller, hormonförändrande ämnen eller långlivade, naturfrämmande föreningar. Riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att ta initiativ

till en internationell konvention om fosfor för att uppmärksamma fosfor som en kritisk resurs.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Strandskydd (punkt 15)

Ulf Björklund (kd), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Eskil Erlandsson (c), Ester Lindstedt-Staaf (kd) och Anders G Högmark (m) anför:

Regeringen har tillsatt en utredning som skall se över möjligheterna att stärka strandskyddet i områden med starkt bebyggelsetryck. Vi anser inte att strandskyddet skall stärkas ytterligare. Strandskyddet utgör i många fall ett hinder mot expansion och planering av bostadsområden. Möjligheterna att bättre utnyttja strandnära områden för bebyggelse skall i stället ökas. Strandnära bebyggelse kan dessutom vara ett fördelaktigt konkurrensmedel för vissa glesbygdskommuner med dåligt befolkningsunderlag. I områden med långa sjö- och kuststräckor skulle nya, attraktiva bostadsområden kunna byggas.

Utgångspunkten för lagstiftningen skall vara den motsatta mot i dag. Vi anser att det skall finnas en generell rätt att bygga på mark nära stränder och vattendrag. En kommun skall dock kunna begränsa denna rätt, men endast där så kan motiveras med hänsyn till känsligt djur- och växtliv eller för att garantera allmänhetens tillgång till bad- och friluftsliv. Detta skall då ske genom antagande av detaljplan. Då ges de bästa förutsättningarna för en god sammanvägning av olika intressen.

2. Kommunala miljöledningssystem (punkt 19)

Ulf Björklund (kd) och Ester Lindstedt-Staaf (kd) anför:

Miljöledningsarbete pågår i många kommuner. Engagemang och kvalitet kan variera. Miljövårdsprogram och liknande har utarbetats. I en del fall hamnar dessa program bara i en pärm på grund av bristande resurser. Denna insamlade information om miljöförbättringar i den egna kommunens verksamhet skulle dock vara en god grund för arbetet med ett miljöledningssystem. Det kan behövas stimulans och hjälp för att gå vidare.

Många kommuner har i dag svårt att få ekonomin att gå ihop och prioriterar då ibland andra områden än miljöledning.

Kommuner kan liksom företag ISO- och EMAS-certifiera verksamhet. Men en ISO- eller EMAS-registrering kostar mycket.

När det gäller små och medelstora företag finns program med statlig finansiering eller delfinansiering. Regeringen borde också ge kommuner möjlighet att ta del av statliga stimulansåtgärder för införande av miljöledningssystem.

3. Långsiktiga mål för miljövänliga bränslen (punkt 26)

Ulf Björklund (kd) och Ester Lindstedt-Staaf (kd) anför:

Vi kristdemokrater har under hela vår riksdagstid motionerat om långsiktiga mål, när det gäller nya bränslen och ny teknik. Regeringen utlovar nu sådana förslag. Dels aviseras en proposition i sommar om fordonsdrivmedel, dels aviseras klimatpropositionen till hösten. Även miljömålspropositionen kommer med en del förslag. Regeringen har också ett samverkansavtal med bilindustrin om forskning och utveckling av miljövänligare bilar. Inom denna samverkan borde man ha ett beting på att ta fram avgasfria bilar, såsom Kristdemokraterna föreslagit. Under överskådlig tid torde det inte räcka med åtgärder bara mot bilarna. Fossila bränslen måste fasas ut och icke-fossila bränslen fasas in. Miljöklassning och ekonomiska styrmedel är hjälp på den vägen.

4. Miljövänliga bränslen m.m. (punkterna 26–28 och 31)

Eskil Erlandsson (c) anför:

Att komma till rätta med trafikens ökande utsläpp är en för Centerpartiet prioriterad fråga. Vi har under en följd av år föreslagit en mängd åtgärder och strategier som skulle kunna hjälpa till att skapa ett grönare transportsystem och därmed minska trafikens negativa miljöpåverkan. Tyvärr har vi inte fått stöd hos riksdagens vänstermajoritet för dessa krav och förslag till strategier vilket vi beklagar. Det är dock glädjande att utskottet i alla fall tar ett steg framåt även om vi anser att det borde ha varit flera steg framåt. Detta i och med tillkännagivandet till regeringen om en översyn av miljöklassningen av vissa bränslen. Centerpartiet ser detta som en liten seger.

Centerpartiet avstår i nuläget från att reservera sig i de frågor som rör skapandet av ett grönare transportsystem. Jag vill dock med detta särskilda yttrande påpeka att riksdagen såväl som regeringen måste flytta fram positionerna vad gäller att skapa möjligheter att fasa in miljöriktigare bränslen än de fossila på den svenska marknaden. Denna infasning kan med fördel ske genom att befria alternativen från skatt, att sätta upp långsiktiga och kvantifierbara mål samt att ställa krav på återförsäljarna av drivmedel att tillhandahålla de alternativa drivmedlen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2000

I betänkandet behandlar utskottet nedan uppräknade motionsyrkanden i vilka föreslås att riksdagen fattar följande beslut.

2000/01:MJ306 av Ingvar Eriksson m.fl. (m):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om nyckelbiotoper.

2000/01:MJ708 av Kjell Eldensjö (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att även ge kommuner möjlighet att ta del av de statliga stimulansåtgärderna för införande av miljöledningssystem.

2000/01:MJ711 av Lennart Daléus m.fl. (c):

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att markägare måste ges skälig ersättning för de miljöinsatser som görs vid bildandet av olika typer av reservat.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om samråd mellan myndigheter och markägare vid inventering av markområden.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att söka dispens från Auto/Oil-direktivet i de delar som rör inblandning av ersättningsbränslekomponenter.
41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ta initiativ till en internationell fosforkonvention för att uppmärksamma fosfor som en kritisk resurs.

2000/01:MJ713 av Kenneth Johansson (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att frivilliga avtal utnyttjas som ett alternativ till miljöbalkens bestämmelser om områdesskydd.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ersättning till markägare.

2000/01:MJ714 av Ingegerd Saarinen (mp):

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till en utredning om vad som i motionen anförs om att justera miljöklassningen av diesel.

2000/01: MJ715 av Caroline Hagström (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utifrån miljöhänsyn genomföra en översyn av gällande regler för nedgrävning av bredbandskablar.

2000/01: MJ717 av Ola Karlsson och Lars Björkman (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av miljöbalken.

2000/01: MJ718 av Margareta Viklund (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen skall verka för att arenor skapas där företag, skolor och även enskilda kan ta del av den utveckling som pågår inom miljöområdet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen skall verka för att miljöpedagogiska centrum skall inrättas i kommunerna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen skall verka för ett utökat och offensivt internationellt samarbete inom miljöområdet.

2000/01: MJ720 av Catharina Elmsäter-Svärd (m):

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till sådan ändring av miljöbalken att den allmänna hänsynsregeln, stoppregeln och lokaliseringsregeln inte tillämpas på jord- och skogsbruket inom ramen för pågående markanvändning.
2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till sådan ändring av lagstiftningen att markägaren får rätt att säga nej till verksamheten utifrån äganderättens intresse.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att reglerna för rätten att ta ut miljöstraffavgift måste ses över.

2000/01: MJ725 av Åke Sandström (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en ändrad miljöklassindelning av alkylatbensin.

2000/01: MJ727 av Harald Nordlund (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av en översyn av miljöklassningen av diesel.

2000/01:MJ729 av Gudrun Lindvall m.fl. (mp):

Riksdagen begär att regeringen utreder möjligheten att utöka strandskyddet vid älvar och vattendrag.

2000/01:MJ731 av Gudrun Lindvall m.fl. (mp):

Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag på skärpning av strandskyddet och bestämmelserna runt dispenser.

2000/01:MJ735 av Åke Sandström (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av beredskap och beredvillighet hos berörda myndigheter att lösa uppkomna ersättningsanspråk utan dröjsmål.

2000/01:MJ750 av Willy Söderdahl m.fl. (v):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förenklad och klarare myndighetsutövning beträffande avvecklingen av kvicksilverhanteringen.

2000/01:MJ751 av Per-Samuel Nisser och Ingvar Eriksson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om miljöskaktionsavgifter med anledning av miljöbalken.

2000/01:MJ752 av Per-Samuel Nisser och Ingvar Eriksson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skyddsvärda områden i skogen och äganderätten.

2000/01:MJ764 av Bo Lundgren m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om miljömålsarbetet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utgångspunkter för det fortsatta miljöarbetet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av ökat internationellt samarbete på miljöområdet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om äganderätten och miljöbalken.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om allmänna hänsynsregeln, stoppregeln och lokaliseringsregeln inom ramen för pågående markanvändning.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om miljöskaktionsavgifter.

2000/01: MJ768 av Åke Sandström m.fl. (c, m, kd, fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om miljöbalkens effekter.

2000/01: MJ772 av Anders G Högmark och Elizabeth Nyström (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regler för försäljning av etanol och andra förnybara bränslen.

2000/01: MJ790 av Runar Patriksson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om decentralisering av vissa ärenden till kommunal nivå.

2000/01: MJ802 av Margareta Viklund m.fl. (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda möjligheter om återbetalning av provningsavgift vid miljöprovning hos Miljödomstolen för projekt som inte godkänns.

2000/01: MJ809 av Marie Granlund (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om strandskyddets betydelse för allemansrätten.

2000/01: MJ810 av Catherine Persson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om lagstiftning avseende inblandning av koldioxidneutrala biobränslen i bensin.

2000/01: MJ821 av Lars U Granberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att decentralisera miljöbalkskontrollen av tyngre enheter, som exempelvis basindustrin, till den kommunala nivån.

2000/01: MJ823 av Lilian Virgin och Eva Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regionala naturparker i Sverige.

2000/01: MJ827 av Jan Backman (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att ompröva försiktighetsprincipen.

2000/01: MJ830 av Sven Bergström m.fl. (c, v, fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att minst 10 % av de fordon som nyttillverkas i Sverige skall vara nollemissionsfordon som drivs med förnybart bränsle senast 2005.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att biobränslen skall tillhandahållas på bensinmackar i Sverige senast 2005.

2000/01: MJ833 av Eva Arvidsson och Tommy Waidelich (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ändringar av beslutsordningen för dispenser från regeln om strandskydd.

2000/01: MJ837 av Alf Svensson m.fl. (kd):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att värnet av biologisk mångfald bör innefattas i miljöbalkens hänsynsregler.

2000/01: MJ839 av Kerstin-Maria Stalin (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om betydelsen av en förändring av EU:s Auto/Oil-direktiv.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om metoden för introduktion av bioalkoholer som fordonsbränslen.

2000/01: MJ845 av Lars Gustafsson m.fl. (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om långsiktiga mål vad gäller nya bränslen och ny teknik.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att premiera miljövänliga alternativ.

2000/01: N265 av Marianne Andersson (c):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vindkraften befrias från miljötillsynsavgifter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att vindkraften inte skall omfattas av den obligatoriska miljöskadeförsäkringen.

2000/01: N327 av Sven Bergström m.fl. (c):

2. Riksdagen begär att regeringen ger Miljöbalkskommittén (M 1999:03) i uppdrag att se över vattendomarna.

2000/01: N385 av Bo Lundgren m.fl. (m):

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skyddet för äganderätten.

2000/01: Sk776 av Gudrun Schyman m.fl. (v):

2. Riksdagen begär att regeringen tillsätter en utredning om ny utformning av kriterierna i miljöklassningen som inte är konkurrensnedvridande mellan fossila och förnybara drivmedel.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en tydlig policy för pilotprojektdispenserna för förnybara drivmedel.

2000/01:Sk1027 av Catharina Elmsäter-Svärd (m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda och justera miljöklassningen av diesel.

2000/01:T208 av Ewa Larsson och Lars Ångström (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att eventuella straffsanktioner kopplade till brott mot miljöbalken klargörs.

2000/01:T231 av Sven Bergström m.fl. (c):

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett tioårsprogram för att introducera miljöriktiga bränslen.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att slå fast tydliga krav på drivmedelsförsäljare att kunna tillhandahålla biodrivmedel på samtliga större försäljningsställen till år 2005.